

Folketrygdfondet
Postboks 1845 Vika
0123 OSLO

Deres ref

Vår ref
16/4766 - HJT

Dato
06.12.2016

Forslag til endringer i mandatet for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge – nye krav til rapportering og styring av risiko

Finansdepartementet har fastsatt et mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge (SPN) som uttrykker fondets investeringsstrategi, bl.a. gjennom bestemmelser om sammensetningen av referanseindeksen og rammer for Folketrygdfondets risikotaking. Folketrygdfondet kan avvike fra referanseindeksen innenfor en fastsatt ramme, målt ved forventet relativ volatilitet. Rammen skal gi Folketrygdfondet et visst handlingsrom for å utnytte fondets særtrekk og fortrinn til å oppnå meravkastning sammenliknet med referanseindeksen. I mandatet er målsettingen for forvaltningen uttrykt ved at Folketrygdfondet skal søke å oppnå høyest mulig avkastning av SPN etter forvaltningskostnader. Det er videre et krav om at ansvarlig forvaltningsvirksomhet skal være en integrert del av forvaltningen av SPN.

Mandatet fra Finansdepartementet stiller også krav til supplerende risikorammer. Disse rammene er ment å ramme inn risiko som erfaringsmessig ikke fanges godt opp av forventet relativ volatilitet. Innsikt i de operasjonelle konsekvensene av slike rammer krever nærhet til markedet, og den konkrete utformingen er derfor delegert til Folketrygdfondet. Mandatet stiller krav om at supplerende risikorammer skal legges frem for departementet før planlagt ikrafttredelse.

I tråd med målsettingen om at Folketrygdfondet skal søke å oppnå høyest mulig avkastning av SPN etter forvaltningskostnader, legger Finansdepartementet vekt på de samlede resultatene i forvaltningen over tid.

Mandatet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) ble med virkning fra

1. februar 2016 endret med mer detaljerte krav til rapportering om risikoen Norges Bank tar i forvaltningen av fondet, og med krav til en supplerende risikoramme for store tap som forventes å inntreffe sjelden. Formålet med de nye kravene er å styrke åpenheten om forvaltningen av SPU, bedre understøtte lønnsomme, langsiktige strategier i forvaltningen av fondet og å styrke innrammingen av risiko som erfaringsmessig ikke fanges godt opp av forventet relativ volatilitet. Bakgrunnen for og formålet med endringene ble omtalt i fondsmeldingen for 2015, Meld. St. 23 (2015-2016) Forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2015.

Departementet legger nå opp til tilsvarende endringer i mandatet for forvaltningen av SPN, jf. vedlagte forslag. Nedenfor er det pekt på de viktigste endringene i mandatet som følger av forslaget.

I vedlagte forslag legges det opp til å stille krav om en supplerende risikoramme for store forventede negative avvik mellom avkastningen av SPN og den faktiske referanseindeksen (forventet ekstremavvik), jf. forslag til § 3-6 femte ledd bokstav g. Mens rammen for forventet relativ volatilitet måler og setter en øvre grense for hvor mye avkastningen av SPN normalt vil forventes å kunne avvike fra referanseindeksen, skal rammen for forventet ekstremavvik måle og sette en grense for det negative avkastningsavviket som kan forventes i ekstreme tilfeller.

Det foreslås å fastsette et klart formål med Folketrygdfondets offentlige rapportering, som er å sikre størst mulig åpenhet om forvaltningen og å gi en rettvise og utfyllende oversikt over hvordan forvaltningsoppdraget løses, jf. forslag til § 6-1. Videre foreslås det å skille mellom tre nivåer i den offentlige rapporteringen: strategi-, kvartals- og årsrapportering.

Finansdepartementet legger opp til å utvide kravene til kvartals- og årsrapportering om avkastning og risiko relativt til referanseindeksen. De foreslåtte endringene innebærer bl.a. krav om kvartalsvis redegjørelse for kildene til mer- og mindreavkastning i forvaltningen, jf. forslag til § 6-2 annet ledd bokstav b, og årlig redegjørelse for resultatene av ulike investeringsstrategier som medfører betydelige kostnader eller stor relativ risiko, jf. forslag til § 6-2 tredje ledd bokstav a. Forslaget innebærer videre krav om årlig rapportering av risikojustert avkastning og av inntekter og kostnader i forvaltningen, jf. forslag til henholdsvis § 6-2 tredje ledd bokstav c og d. Departementet legger opp til å stille krav om at styret i Folketrygdfondet årlig skal vurdere resultatene i forvaltningen, jf. forslag til § 6-2 tredje ledd bokstav b.

Strategirapportering skal bidra til offentlig forankring av investeringsstrategiene som benyttes. Forslaget om strategirapportering innebærer at det skal redegjøres særskilt for investeringsstrategier fastsatt av styret i Folketrygdfondet, jf. forslag til § 6-2 første ledd. Redegjørelsen skal bl.a. omfatte overordnede prinsipper for valg av strategier, avkastnings- og risikoegenskaper ved strategiene og hvordan strategiene tar sikte på å

utnytte særtrekk ved SPN og Folketrygdfondets fortrinn i kapitalforvaltningen. Forslaget innebærer krav om strategirapportering regelmessig og minst hvert tredje år.

I tråd med forslaget om krav til strategirapportering, legger Finansdepartementet opp til å presisere i mandatet § 1-4 at det er Folketrygdfondets styre som skal ha en strategisk plan for forvaltningen av SPN. Kompetansen kan ikke delegeres.

Finansdepartementet legger opp til at kvartalsrapporteringen for første og tredje kvartal skal offentliggjøres senest én måned etter kvartalets slutt, mens det for andre kvartal legges opp til krav om rapportering senest to måneder etter kvartalets slutt, jf. forslag til § 6-2 femte ledd. All årsrapportering som følger av § 6-2 tredje ledd skal offentliggjøres senest tre måneder etter årets slutt. I tråd med endring i fristen for offentliggjøring av kvartalsrapporteringen, legger departementet opp til at siste setning i § 4-1 i forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet endres til «*Kvartalsregnskap og uttalelse om forenklet revisorkontroll av den kvartalsvise regnskapsrapporteringen for investeringsportefølje SPN skal framlegges senest én måned etter kvartalets slutt. For andre kvartal gjelder senest to måneder etter kvartalets slutt*».

Finansdepartementet legger videre opp til å stille krav om at data og metoder så langt som mulig skal beskrives og gjøres offentlig tilgjengelig, jf. forslag til § 6-3 første ledd.

I vedlagte forslag til endret mandat er det også foreslått enkelte presiseringer av § 7-1 som omhandler Folketrygdfondets orienteringsplikt overfor Finansdepartementet.

Folketrygdfondet skal i henhold til mandatet for forvaltningen av SPN ha anledning til å uttale seg før det foretas vesentlige endringer i mandatet, jf. § 1-6 tredje ledd. Det bes om at Folketrygdfondet oversender eventuelle merknader til de foreslåtte endringene i mandatet innen 12. desember 2016. Finansdepartementet legger opp til at endringene i mandatet skal tre i kraft før årsskiftet.

Med hilsen

Espen Erlandsen e.f.
ekspedisjonssjef

Hans Jørgen Tranvåg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg: Forslag til endret mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge
Gjenpart: Riksrevisjonen

Vedlegg

Mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 21. desember 2010 med hjemmel i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 tredje ledd og § 7.

Endringer: Endret ved vedtak 19. juni 2014 nr. 978, 14 mars 2016 nr. 238, 12. oktober 2016 nr. 1208, xx des 2016 nr. yy.

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser

§ 1-1. Folketrygdfondets forvaltningsoppdrag

(1) Departementet plasserer Statens pensjonsfond Norge (SPN) som et kapitalinnskudd i Folketrygdfondet i henhold til lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 tredje ledd. Folketrygdfondet skal forvalte innskuddet etter bestemmelsene i dette mandatet og bestemmelser gitt i medhold av § 3-4 femte ledd, § 8-1 og § 8-2.

§ 1-2. Plassering av fondsmidlene

(1) Folketrygdfondet skal i eget navn videreplassere kapitalinnskuddet i en portefølje av finansielle instrumenter og kontantinnskudd (investeringsporteføljen).

(2) Verdien på kapitalinnskuddet settes lik den regnskapsmessige verdien av porteføljen av finansielle instrumenter og kontantinnskudd. Porteføljens regnskapsmessige avkastning fratrukket Folketrygdfondets forvaltningskostnader, tillegges SPN.

(3) Folketrygdfondet skal foreta investeringsbeslutninger og utøve eierrettigheter uavhengig av departementet.

§ 1-3. Målsetting for forvaltningen

(1) Folketrygdfondet skal søke å oppnå høyest mulig avkastning etter kostnader over tid innenfor de rammer som gjelder for forvaltningen. Avkastningen måles i norske kroner.

(2) Folketrygdfondet skal ha som overordnet målsetting i sin eierskapsutøvelse å sikre SPNs finansielle interesser.

(3) Folketrygdfondet skal integrere arbeidet med en ansvarlig forvaltningsvirksomhet i forvaltningen av SPN, jf. kapittel 2. God avkastning på lang sikt anses å avhenge av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand samt av velfungerende, legitime og effektive markeder.

§ 1-4. Strategisk plan for Folketrygdfondets forvaltning av SPN

(1) Styret skal ha en strategisk plan for hvordan forvaltningsoppdraget skal løses. Planen skal oppdateres regelmessig og ved vesentlige endringer i forvaltningen.

(2) Styret skal regelmessig evaluere i hvilken utstrekning målene i den strategiske planen er nådd.

§ 1-5. Eksterne forvaltere og tjenesteytere (utkontraktering)

(1) Folketrygdfondet kan benytte eksterne forvaltere og utkontraktere operasjonelle funksjoner så lenge hensyn til risikostyring og internkontroll er ivaretatt, jf. § 4-11.

(2) Godtgjøringsstrukturen i avtaler med eksterne forvaltere skal være utformet slik at den ivaretar SPNs økonomiske interesser, herunder ta hensyn til tidshorisonten for de aktuelle investeringsstrategiene. De enkelte avtalene med forvaltere om avkastningsavhengige honorarer skal struktureres slik at fondet beholder den vesentligste delen av positiv differanseavkastning.

§ 1-6. Folketrygdfondets rådgivningsplikt og uttalellesrett

(1) Folketrygdfondet skal gi departementet råd om SPNs investeringsstrategi. Råd kan gis av eget tiltak eller etter anmodning fra departementet.

(2) Folketrygdfondet skal gi departementet råd om behov for endringer i mandatet for forvaltningen av SPN. Slike råd kan gis av eget tiltak eller etter anmodning fra departementet.

(3) Folketrygdfondet skal ha anledning til å uttale seg før det foretas vesentlige endringer i mandatet for forvaltningen av SPN, og skal ha varsel i rimelig tid for å kunne foreta eventuelle endringer i porteføljen.

Kapittel 2. Ansvarlig forvaltningsvirksomhet

§ 2-1. Arbeidet med ansvarlig forvaltningsvirksomhet

(1) Folketrygdfondet skal fastsette et bredt sett av prinsipper for ansvarlig forvaltningsvirksomhet for investeringsporteføljen, definert i kapittel 3.

(2) Ved utformingen av prinsippene skal Folketrygdfondet vektlegge investeringsstrategien for SPN, og at investeringsporteføljen har en lang tidshorisont.

(3) Prinsippene skal baseres på hensynene til god selskapsstyring, miljø og samfunnsmessige forhold i forvaltningen i tråd med anerkjente prinsipper og standarder som Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES), FNs Global Compact, OECDs retningslinjer for eierstyring og selskapsledelse og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

(4) Prinsippene og bruken av virkemidler for å understøtte disse skal offentliggjøres, jf. § 6-1 fjerde ledd.

§ 2-2. Bidrag til utvikling av gode nasjonale standarder

Folketrygdfondet skal aktivt bidra til utviklingen av gode nasjonale standarder innen ansvarlig forvaltning.

Kapittel 3. Forvaltningen av investeringsporteføljen

§ 3-1. Strategisk referanseindeks

(1) Den strategiske referanseindeksen består av to aktivaklasseindekser; én aksjeindeks og én obligasjonsindeks. Aksjeindeksen utgjør 60 pst. av SPNs strategiske referanseindeks. Obligasjonsindeksen utgjør 40 pst. av SPNs strategiske referanseindeks.

(2) Hver aktivaklasseindeks består av to strategiske regionindekser: Norge og Norden utenom Norge og Island (Danmark, Finland og Sverige). De to regionindeksene i de to aktivaklassene utgjør til sammen fire delindekser.

(3) Verdipapirer som er utelukket i henhold til retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland, skal ikke inngå i strategisk referanseindeks, jf. § 3-6 åttende ledd og § 7-3. Departementet fastsetter datoer for utelukkelse og gjeninkludering av slike verdipapirer i referanseindeksen for SPN.

(4) Når et selskaps aksjer utelukkes fra aksjeindeksen, skal de øvrige selskapene i samme regionindeks vektet opp. Når obligasjoner utelukkes fra obligasjonsindeksen, skal øvrige obligasjoner i samme regionindeks vektet opp.

§ 3-2. Strategisk obligasjonsindeks

(1) Den strategiske obligasjonsindeksen har følgende sammensetning:

- a) 85 pst. består av de finansielle instrumentene som inngår i Bloomberg Barclays Global Aggregate Bond Index med norsk utsteder. Denne delen av strategisk obligasjonsindeks kan bestå av lån utstedt i norske kroner, euro, britiske pund, amerikanske dollar, svenske kroner og danske kroner.
- b) 15 pst. består av Bloomberg Barclays Global Aggregate Bond Index med dansk, finsk eller svensk utsteder. Denne delen av referanseindeksen kan bestå av lån utstedt i euro, britiske pund, amerikanske dollar, svenske kroner og danske kroner.
- c) Den strategiske obligasjonsindeksen nevnt i bokstav a skal bestå av én privat del og én statsdel. Den private delen skal ha en indeksevenkt på 70 pst. og bestå av Bloomberg Barclays Global Aggregate Bond Index med annen utsteder enn norsk stat, målt ved hvert månedsskifte. Statsdelen skal ha en vekt på 30 pst. og bestå av delsegmentet Treasury av Bloomberg Barclays Global Aggregate Bond Index med norsk stat som utsteder, målt ved hvert månedsskifte.
- d) Den strategiske obligasjonsindeksen nevnt i bokstav a skal kurssikres mot norske kroner. Den strategiske obligasjonsindeksen nevnt i bokstav b skal ikke kurssikres mot norske kroner.

(2) Sammensetningen av strategisk obligasjonsindeks endres i henhold til endringene i sammensetningen som indekxleverandøren gjennomfører.

§ 3-3. Strategisk aksjeindeks

(1) Den strategiske aksjeindeksen har følgende sammensetning:

- a) 85 pst. består av Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
- b) 15 pst. består av VINX Benchmark (CMVINXBXINN) utbyttejustert for investor med norsk skatteposisjon.
- c) Selskaper som er børsnotert på Island og i Norge inngår ikke i indeksgrunnlaget for den strategiske aksjeindeksen nevnt i bokstav b. Aksjer Folketrygdfondet ikke kan plassere i, jf. § 3-5 første ledd bokstav b, inngår ikke i indeksgrunnlaget som nevnt i bokstav b. Selskaps- og regionfordelingen innenfor Norden (utenom Norge og Island) fastsettes på grunnlag av indekxleverandørens regelverk for aksjeindeksen VINX Benchmark. Denne delen av strategisk aksjeindeks skal ikke kurssikres mot norske kroner.

§ 3-4. Faktisk referanseindeks

(1) Faktisk referanseindeks tar utgangspunkt i strategisk referanseindeks, og består av de samme delindeksene som inngår i strategisk referanseindeks, jf. § 3-1 til § 3-3.

(2) Spesifisering av land og selskaper i delindeksene til faktisk aksjeindeks følger av indeksleverandørens indeksregler.

(3) Sammensetningen av delindeksene til faktisk obligasjonsindeks endres i henhold til endringene i sammensetningen som indeksleverandøren gjennomfører.

(4) Den relative andelen av hver delindeks i den faktiske referanseindeksen justeres daglig på grunnlag av totalavkastningen til de verdipapirene som inngår i indeksene.

(5) Departementet fastsetter nærmere bestemmelser om rebalansering av faktisk referanseindeks.

§ 3-5. Tillatte instrumenter

(1) Folketrygdfondet kan plassere porteføljen i finansielle instrumenter og kontantinnskudd som er godkjent i henhold til § 4-10, men begrenset til:

- a) aksjer og verdipapirer som kan sidestilles med noterte aksjer, samt depotbevis for slike aksjer som er notert på regulert markedsplass i Norge.
- b) aksjer og verdipapirer som kan sidestilles med noterte aksjer, samt depotbevis for slike aksjer som er notert på regulert markedsplass i Danmark, Finland eller Sverige og hvor utsteder i henhold til direktiv 2004/109/EC (Transparency Directive) har sin hjemstat i enten Norge, Sverige, Danmark eller Finland.
- c) verdipapirer som nevnt i bokstav a og b i unoterte selskaper hvor styret har uttrykt en intensjon om å søke om notering på regulert markedsplass i Norge, Danmark, Finland eller Sverige.
- d) omsettelige obligasjoner og andre omsettelige gjeldsinstrumenter, samt depotbevis for slike obligasjoner, utstedt av norske, finske, svenske eller danske utstedere eller av utstedere med notert egenkapital som faller inn under bestemmelsene i bokstav a) eller b).
- e) pengemarkedsinstrumenter.
- f) finansielle derivater, fondsandeler og valutainstrumenter som henger naturlig sammen med aksjer, obligasjoner og valuta.

(2) Dersom Folketrygdfondet blir eier av finansielle instrumenter som ikke er omfattet av første ledd, skal Folketrygdfondet selge slike finansielle instrumenter omgående.

§ 3-6. Rammer for forvaltningen

(1) Folketrygdfondet skal legge opp forvaltningen med sikte på at det annualiserte standardavviket til differanseavkastningen mellom faktisk portefølje og faktisk referanseindeks på ex ante basis (forventet relativ volatilitet) ikke overstiger 3 prosentpoeng. Folketrygdfondet fastsetter en metode for beregning av forventet relativ volatilitet som må godkjennes av departementet.

(2) Det skal ikke tas valutaposisjoner i den aktive forvaltningen av fondet.

(3) For alle obligasjonsinvesteringer skal det foreligge en kredittvurdering. Folketrygdfondet skal foreta en intern kredittvurdering når eksternt kredittvurdering ikke foreligger. Alle interne kredittvurderinger skal dokumenteres. Folketrygdfondet skal legge opp forvaltningen med sikte på at høyrisiko obligasjoner (kredittvurdering lavere enn «investment grade») under

normale markedsforhold ikke utgjør mer enn 25 prosent av markedsverdien av den private delen av obligasjonsporteføljen.

(4) Nettoeksponering mot aksjer i porteføljen skal ligge i intervallet 50–70 pst. Nettoeksponering skal beregnes i forhold til netto markedsverdi av fondsmidlene (NAV).

(5) Styret skal fastsette supplerende risikorammer for forvaltningen for å fange opp risiko som erfaringsmessig ikke fanges godt opp av forventet relativ volatilitet, jf. første ledd ovenfor, herunder:

- a) Rammer for minste sammenfall mellom porteføljen og faktisk referanseindeks.
- b) Rammer for kredittrisiko, både på enkeltutstedernivå og på porteføljenivå.
- c) Rammer for likviditetsrisiko.
- d) Rammer for motpartseksponering. Rammene skal inkludere grenser for minimum kredittvurdering til motparter for usikrede innskudd, ikke-børsnoterte derivathandler og andre typer kontrakter som påfører Folketrygdfondet motpartsrisiko.
- e) Rammer for belåning, herunder rammer for bruttoeksponering mot ulike aktivaklasser. Belåning kan benyttes med sikte på gjennomføring av forvalteroppdraget på en effektiv måte, men ikke med sikte på å øke SPNs økonomiske eksponering mot risikable aktiva.
- f) Rammer for reinvestering av mottatt kontantsikkerhet. Reinvestering skal ikke gjøres med sikte på å øke SPNs økonomiske eksponering mot risikable aktiva.
- g) En ramme for store forventede negative avvik mellom avkastningen av investeringsporteføljen og den faktiske referanseindeksen (forventet ekstremavviksrisiko).

(6) Rammene nevnt i femte ledd skal legges fram for departementet minst fire uker før planlagt ikrafttredelse. Senere utvidelser av rammene skal legges fram for departementet minst fire uker før planlagt ikrafttredelse, med mindre særlige forhold tilsier kortere frist.

(7) Folketrygdfondet kan eie andeler for inntil 15 prosent av aksjekapital eller egenkapitalbevis i ett enkelt selskap i Norge. Folketrygdfondet kan eie andeler for inntil 5 prosent av aksjekapital eller egenkapitalbevis i ett enkelt selskap i Danmark, Finland og Sverige. Et selskaps eie av egne andeler skal ikke tas med ved beregning etter denne bestemmelsen.

(8) Fondsmidlene skal ikke plasseres i verdipapirer som er utelukket i henhold til retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland. Folketrygdfondet skal ha retningslinjer for utelukkelse og gjeninkludering av slike verdipapirer i fondets investeringsunivers, jf. § 3-1 tredje ledd og § 7-3.

Kapittel 4. Verdivurdering, avkastningsmåling og styring, måling og kontroll av risiko

§ 4-1. Innledende bestemmelser

(1) Folketrygdfondet skal fastsette prinsipper for verdivurdering, avkastningsmåling og styring, måling og kontroll av risiko som minst oppfyller internasjonalt anerkjente standarder og metoder. Folketrygdfondet skal regelmessig evaluere sitt arbeid og sin kompetanse knyttet til Folketrygdfondets risikostyring og internkontroll.

(2) Folketrygdfondet skal ha rutiner for rapportering av risiko og eksponeringer på de områder som dekkes av dette kapitlet. Målemetodene skal utfylle hverandre.

§ 4-2. Verdivurdering og avkastningsmåling

(1) Avkastningen i aksje- og obligasjonsporteføljen skal måles i kroner.

(2) Avkastningsberegningene skal utarbeides i samsvar med metodikken i Global Investment Performance Standards (GIPS).

(3) Folketrygdfondet skal fastsette prinsipper for prising og avkastningsmåling av de finansielle instrumentene som inngår i den faktiske porteføljen.

(4) Metoden for å fastsette verdien av finansielle instrumenter skal være etterprøvbart og med rimelig sikkerhet representere den virkelige verdien av fondsmidlene på måletidspunktet.

§ 4-3. Måling og styring av markedsrisiko

(1) Folketrygdfondet skal fastsette prinsipper for måling og styring av markedsrisiko i forvaltningen, herunder relevante kilder til systematisk risiko, jf. § 3-6. Målingene skal søke å fange opp all relevant markedsrisiko knyttet til de finansielle instrumentene som brukes i forvaltningen. Risikoen skal anslås ved hjelp av flere forskjellige metoder. Det skal gjennomføres stresstester, blant annet basert på historiske hendelser og scenarier for framtidig utvikling i systematiske risikofaktorer.

(2) Analyser av ekstremhendelsesrisiko skal være en integrert del av risikostyringen av SPN.

§ 4-4. Måling og styring av kredittrisiko

Folketrygdfondet skal fastsette prinsipper for måling og styring av kredittrisikoen, jf. § 3-6. Målingene av kredittrisiko skal søke å fange opp all relevant kredittrisiko knyttet til de finansielle instrumentene som brukes i forvaltningen.

§ 4-5. Måling og styring av motpartseksponering

(1) Folketrygdfondet skal fastsette prinsipper for måling og styring av motpartseksponering, jf. § 3-6.

(2) Folketrygdfondet skal ha betryggende rutiner og systemer for utvelgelse og evaluering av motparter. Folketrygdfondet skal fastsette maksimumsrammer for eksponering, minstekrav til kredittvurdering og standarder for sikkerhetsstillelse, håndtering av sikkerheter og ordninger for motregning. Samlet motpartseksponering skal beregnes i henhold til internasjonalt anerkjente metoder.

§ 4-6. Måling og styring av belåning

Folketrygdfondet skal fastsette prinsipper for måling og styring av belåning i porteføljen, jf. § 3-6. Prinsippene skal omfatte implisitt belåning som oppnås gjennom derivater og reinvestering av kontantsikkerhet som blir stilt ved verdipapirutlån eller gjenkjøpsavtaler.

§ 4-7. Innlån og utlån av verdipapirer og salg av verdipapirer Folketrygdfondet ikke eier

(1) Folketrygdfondet skal fastsette retningslinjer for innlån og utlån av verdipapirer og for salg av verdipapirer Folketrygdfondet ikke eier (short-salg).

(2) Salg av verdipapirer Folketrygdfondet ikke eier kan bare foretas dersom Folketrygdfondet har tilgang til verdipapirene gjennom en etablert låneordning.

§ 4-8. Reinvestering av mottatt kontantsikkerhet

Folketrygdfondet skal fastsette retningslinjer for reinvestering av mottatt kontantsikkerhet, jf. § 3-6.

§ 4-9. Måling og styring av operasjonell risiko

(1) Folketrygdfondet skal nærmere definere og avgrense innholdet i begrepet operasjonell risiko.

(2) Operasjonelle risikofaktorer skal identifiseres, vurderes etter sannsynlighet og konsekvens, overvåkes og håndteres.

§ 4-10. Nye instrumenter

(1) Før fondsmidlene investeres skal Folketrygdfondet godkjenne alle finansielle instrumenter og nye motparter som benyttes i forvaltningen.

(2) Folketrygdfondets godkjenning skal avhenge av at instrumentet bidrar til en effektiv gjennomføring av forvaltningsoppdraget og at Folketrygdfondet kan sikre en helhetlig styring, kontroll og oppfølging av all relevant investeringsrisiko og operasjonell risiko.

(3) Godkjenningen skal dokumenteres.

§ 4-11. Folketrygdfondets internkontroll

Forskrift 22. september 2008 nr. 1080 om risikostyring og internkontroll gjelder så langt den passer.

Kapittel 5. Rammer for forvaltningskostnader og for en godtgjørelsesordning

§ 5-1. Ramme for forvaltningskostnader

(1) Folketrygdfondet skal innen 1. desember hvert år sende departementet et begrunnet forslag til ramme for forvaltningskostnader knyttet til forvaltningen av SPN basert på overslag over neste års forvaltningskostnader.

(2) Departementet fastsetter rammen for forvaltningskostnadene som et kronebeløp.

(3) Totale faktiske forvaltningskostnader samt midler til å dekke utbyttekrav knyttet til den innskutte ansvarlige kapitalen i Folketrygdfondet kan trekkes direkte fra SPNs brutto avkastning, jf. § 1-2 annet ledd.

§ 5-2. Retningslinjer og rammer for en godtgjørelsesordning

(1) Styret skal fastsette retningslinjer og rammer for en godtgjørelsesordning.

Godtgjørelsesordningen skal inneholde særskilte bestemmelser for ledende ansatte, for andre ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og for andre ansatte og tillitsvalgte med tilsvarende godtgjørelse, samt for andre ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver.

(2) Godtgjørelsesordningen skal bidra til å fremme og gi insentiver til god styring av og kontroll med risikoen for forvaltningen, motvirke for høy risikotaking, og bidra til å unngå interessekonflikter.

(3) Forskrift 1. desember 2010 nr. 1507 med senere endringer om godtgjørelse i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond gjelder tilsvarende med nødvendige tilpasninger.

Kapittel 6. Offentlig rapportering

§ 6-1. Formål

(1) Det skal være størst mulig åpenhet om forvaltningen innenfor de rammer som settes av en forsvarlig gjennomføring av forvaltningsoppdraget.

(2) Den offentlige rapporteringen skal gi en rettvise og utfyllende oversikt over hvordan Folketrygdfondet løser forvaltningsoppdraget, herunder de valg og prioriteringer Folketrygdfondet gjør, resultater som oppnås og hvordan rammene gitt i dette mandatet utnyttes.

§ 6-2. Rapporteringskrav

(1) Folketrygdfondet skal regelmessig og minst hvert tredje år rapportere om valg av investeringsstrategier for henholdsvis aksje- og obligasjonsforvaltningen fastsatt av styret (strategirapportering), jf. § 1-4. Det skal redegjøres særskilt for:

- a) Overordnede prinsipper for valg av strategier, avkastnings- og risikoegenskaper ved strategiene og hvordan strategiene tar sikte på å utnytte fondets særtrekk og Folketrygdfondets fortrinn i kapitalforvaltningen.
- b) Ulike investeringsstrategier innenfor henholdsvis aksje- og obligasjonsforvaltningen som kan påvirke markedsrisiko og ekstremavviksrisiko i investeringsporteføljen samlet sett og for aksje- og obligasjonsporteføljene separat.
- c) Rammeverk for styring og kontroll av risiko.
- d) Organiseringen av kapitalforvaltningen, herunder bruk eksterne forvaltere.

(2) Folketrygdfondet skal kvartalsvis rapportere om og redegjøre særskilt for (kvartalsrapportering):

- a) Verdiutvikling, resultater og risiko i investeringsporteføljen samlet, i aksje- og obligasjonsporteføljen separat og i tilhørende referanseindekser.
- b) Sammensetningen av differanseavkastningen for investeringsporteføljen og innenfor henholdsvis aksje- og obligasjonsporteføljen.
- c) Utnyttelsen av rammene gitt i dette mandatet.

Kvartalsrapporteringen skal videre inneholde utdrag av de deler av Folketrygdfondets regnskap som vedrører forvaltningen av investeringsporteføljen, fastsatt i henhold til de til enhver tid gjeldende regnskapsregler for Folketrygdfondet.

(3) I tillegg til krav i § 6-2 annet ledd skal Folketrygdfondet årlig rapportere om og redegjøre særskilt for følgende (årsrapportering):

- a) Resultater av ulike investeringsstrategier innenfor henholdsvis aksje- og obligasjonsforvaltningen, herunder andel av differanseavkastningen og utnyttelsen av rammen for forventet relativ volatilitet, ekstremavviksrisiko og forvaltningskostnader. Med ulike investeringsstrategier menes investeringsstrategier som vektlegges i utnyttelsen av enkeltrammer, bl.a. rammen for forventet relativ volatilitet, ekstremavviksrisiko og forvaltningskostnader.
- b) Styrets vurderinger av resultatene.
- c) Forholdet mellom avkastning og risiko i investeringsporteføljen samlet, i aksje- og obligasjonsporteføljen separat og i tilhørende referanseindekser. Folketrygdfondet skal benytte flere metoder og måltall for å rapportere risikojustert avkastning.
- d) Inntekter fra verdipapirutlån, interne og eksterne forvaltningskostnader og anslag på transaksjonskostnader for investeringsporteføljen og for henholdsvis aksje- og obligasjonsporteføljen uttrykt som andel av forvaltet kapital.
- e) Arbeidet med ansvarlig forvaltning, jf. kapittel 2, herunder bruken av virkemidler og virkningen av eierskapsarbeidet, samt hvordan prinsippene for ansvarlig forvaltning er integrert i forvaltningen.

(4) I forbindelse med kvartals- og årsrapporteringen skal Folketrygdfondet gi en oversikt over utelukkelse og gjeninkluderinger, jf. § 3-1 tredje ledd og § 3-6 åttende ledd.

(5) Kvartalsrapporteringen skal offentliggjøres senest én måned etter kvartalets slutt. For andre kvartal gjelder senest to måneder etter kvartalets slutt. Årsrapporteringen skal offentliggjøres senest tre måneder etter årets slutt. Hovedinnholdet i årsrapporteringen skal gjøres tilgjengelig i trykt form. Øvrig rapportering kan skje i kun elektronisk form.

§ 6-3. Offentliggjøring av beregningsmetoder og data

(1) Data og metoder som benyttes i den offentlige rapporteringen skal så langt som mulig, innenfor de rammer som settes av en forsvarlig gjennomføring av forvaltningsoppdraget, beskrives og offentliggjøres i datalesbar form.

(2) Dersom beregningsmetodene som ligger til grunn for rapportering av avkastning og risiko er endret siden siste rapportering, skal det redegjøres for hvorfor metodene er endret og det skal gis opplysninger om eventuelle effekter av dette. Det skal videre gis proformatall i henhold til tidligere beregningsmetoder i to påfølgende år.

§ 6-4. Offentliggjøring av styrets retningslinjer

Prinsipper, retningslinjer og rammer fastsatt av Folketrygdfondets styre som følge av dette mandatet, skal offentliggjøres.

Kapittel 7. Forholdet mellom departementet og Folketrygdfondet

§ 7-1. Orienteringsplikt

(1) Folketrygdfondet skal oversende departementet den strategiske planen, jf. § 1-4.

(2) Folketrygdfondet skal orientere departementet dersom verdien av investeringsporteføljen endrer seg vesentlig og om andre vesentlige forhold i forvaltningen. Orientering skal skje uten ugrunnet opphold etter at forholdet som utløser orienteringsplikten har oppstått.

(3) Folketrygdfondet skal gi departementet de opplysninger departementet ber om, herunder opplysninger til selskap eller personer som bistår departementet i vurderingen av Folketrygdfondets forvaltning av investeringsporteføljen. Data som ligger til grunn for den offentlige rapporteringen, jf. § 6-2, herunder data Folketrygdfondet ikke offentliggjør i henhold til § 6-3 første ledd, skal systematiseres og kunne leveres i datalesbar form.

(4) Folketrygdfondets avtaler med dataleverandører skal sikre departementet, herunder også selskap eller personer som bistår departementet i vurderingen av Folketrygdfondets forvaltning av investeringsporteføljen, tilgang til data i datalesbar form.

§ 7-2. Folketrygdfondets plikter ved overskridelse av rammer for forvaltningen

(1) Dersom det oppstår situasjoner der rammene i § 3-6 blir overskredet, skal Folketrygdfondet uten ugrunnet opphold foreta en vurdering av hvordan forvaltningen kan bringes innenfor rammene på en hensiktsmessig og kostnadseffektiv måte.

(2) Departementet skal orienteres ved vesentlige brudd på rammene nevnt i første ledd.

§ 7-3. Departementets plikter ved utelukkelse og gjeninkludering av selskaper

Departementet skal gi Folketrygdfondet melding om verdipapirer som er utelukket eller gjeninkludert i henhold til retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland, jf. § 3-1 tredje ledd og § 3-6 åttende ledd.

§ 7-4. Kvartalsmøter

(1) Det skal avholdes møter mellom departementet og Folketrygdfondet minst hvert kvartal. Møtene finner sted etter innkalling fra departementet. Departementet utarbeider nærmere spesifisering av hvilke data som skal oversendes som grunnlag for departementets forberedelse til kvartalsmøtet, format og tidspunkt for oversendelsen.

(2) På møtet skal følgende behandles:

- a) resultatene for siste kvartal
- b) hovedpunkter i arbeidet med ansvarlig forvaltningsvirksomhet siste kvartal
- c) andre saker departementet eller Folketrygdfondet har meldt opp for behandling.

Kapittel 8. Adgang til å fravike bestemmelsene, overgangsbestemmelser og ikrafttredelse

§ 8-1. Adgang til å fravike bestemmelsene

Departementet kan i særlige tilfeller tillate Folketrygdfondet å fravike bestemmelsene i dette mandatet.

§ 8-2. Overgangsbestemmelse

Departementet kan fastsette særskilte overgangsbestemmelser.

§ 8-3. Ikrafttredelse

(1) Kapittel 5 og § 8-2 trer i kraft straks. Øvrige bestemmelser trer i kraft 1. januar 2011.

(2) Forskrift 7. november 2007 nr. 1228 om forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge og retningslinjer 20. desember 2007 for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge med senere

endringer, oppheves 1. januar 2011. Fra samme dato opphører forvaltningsavtale 4. januar 2010 mellom departementet og Folketrygdfondet.